



*Лазаренко Ірина Олегівна
педагог-організатор, вчитель історії
Коростенського міського колегіуму*

**Літературно-музична композиція
«Нова доба нового прагне слова!»**

Ведуча:

Моя прекрасна українська мово,
Найкраща пісня в стоголоссі трав.
Кохане слово, наше рідне слово,
Яке колись Шевченко покохав.

Ведучий:

Ти все знесла насмішки і зневаги,
Бездушну гру ворожих лжеідей,
Та сповнена любові і відваги
З-за ґрат летіла птахом до людей.

Ведуча:

Ти наш вогонь на темнім полі битви,
Невинна кров пролита в боротьбі.
Тебе вкладаєм тихо до молитви
І за спасіння дякуєм тобі.

Ведучий: Сила слова – безмежна. Особливо, коли воно живе, іскристе, емоційно виважене. Коли сліпуче, «як проміння ясне» а могутнє, «як хвилі буйні». Коли слова – палкі блискавиці. Тоді воно здатне творити чудеса, хвилювати найтонші струни людського серця.

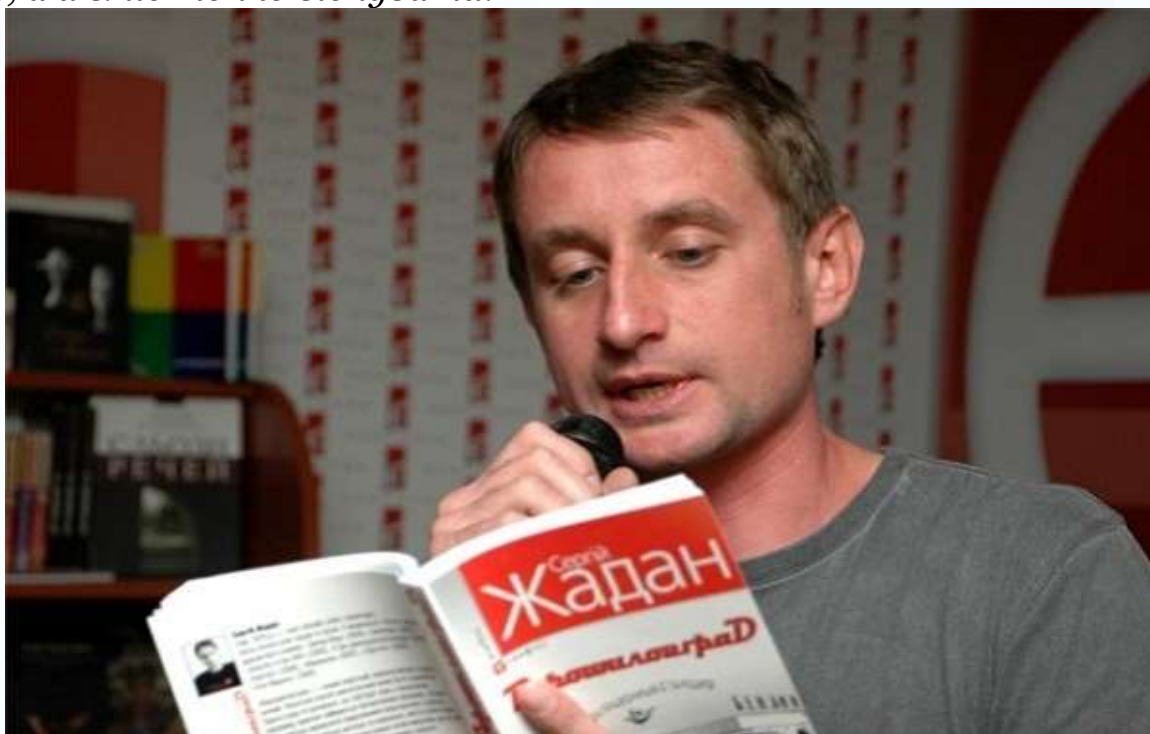
Ведуча: Століттями наша рідна українська мова поповнювалася новими і новими здобутками, набувала нових, неповторних рис. І сьогодні, ми хочемо показати вам новий світ, світ сучасної, модернізованої та епатажної української прози, поезії та пісні.

Ведучий: Недарма говорять: щоб осягнути всі дрібні, проте такі важливі нюанси свого часу, потрібно читати якісну художню літературу країни, в якій живеш.

Ведуча: Адже письменники та поети — це очі, думки та совість суспільства. Тож будьте готові до знайомства з найвідомішими літературними геніями сучасної України.

Ведучий: Отже, **Сергій Жадан**. Його стиль — жива, розмовна лексика, з активною соціальною позицією. «Мені здається, - пише автор, - що в нашій країні ще хтось потребує літератури. Щоправда, в багатьох випадках це не так позиція, як поза — мовляв, я люблю літературу, але те, що пишеться українською, читати не буду з принципу. Часто читач сам не знає, що йому потрібно. Письменник, до речі, теж».

Ведуча: Просте наступний вірш переконує, автор не лише знає, про що пише, а й вміє тонко відчувати.



Кожного разу, коли вони зустрічалися,
коли сварилися і сперечалися,
все перекочувалося і не закінчувалося,
і кожного разу повітря засвічувалося,
з очей виганяючи найменший сумнів,
і історія їхніх дивних стосунків
не мала продовження і жодного змісту,
але варта того, щоби її розповісти.
Коли вони втомлювалися і поверталися,
коли вивітрювалися і не віталися,
боролися вперто зі своїми видіннями,
і говорили тільки з псами і тінями,
вони трималися болю і відчаю,
знаючи, що тільки їхньою вбивчою,
понівеченою, північною ніжністю
можна посперечатися з вічністю.
І коли їх вчергове ламало і кидало,

і планети над ними пливли розхитано,
коли їх знаходили ранками тихими,
відслідковуючи їхнє дихання,
вони зупинялися в мороці теплоту,
й освітлювали навколишню темряву
зірками, сигналками й сірниками,
переплітаючись язиками.
І кожного разу, коли їх відспівували,
відстрілювали і хором підспівували,
ніби життя кримінальних ангелів
вчитували з церковних євангеліїв,
переповідали їхню історію,
темну, спотворену і нескорену,
переписану,
недоговорену,
ними самими
вкотре повторену.

Ведучий: Юрій Андрухович. Один із найвідоміших сучасних письменників в Україні, що разом із письменником Юрієм Іздриком почав видавати перший в Україні постмодерністський журнал «Четвер».

«На мій погляд, немає інших завдань літератури, крім як людського порозуміння, - пише автор. – Мені здається, що якщо ми до нього прагнемо, то, мабуть, це та максима, і вона, напевно, слухна.»

Ведуча: І порозумітися з читачами йому вдається, звертаючи увагу на найболючіші проблеми сучасності.

Коли мандрівник повернувся додому,
Ступив за ворота, зійшов на поріг,
Здійнявши на плечі дорогу і втому,-
Всі радощі світу вляглися до ніг.
Його не забули, його зустрічали;
Вечеря з вином-на широкому столі;
Чомусь не казав про далекі причали,
Замкнувши в устах невідомі жалі.
І всім було дивно, і жінка до ранку
Зітхала в далекій гонитві за сном
А він все дивився туди, за фіранку,
Де зірка по небу пливла над вікном.

Ведучий: Любо Дереш. Свою першу книгу видав у 17 років, і, на сьогодні, він – один з найвідоміших українських письменників нового покоління. Його критикують, його не розуміють, але ніхто не сумнівається у його таланті. «Рух далі є більш важливим, ніж зовнішня оцінка, говорить Дереш. – Якщо негативних зовнішніх оцінок багато, то може виникати сильне відчуття осуду. Все це, так чи інакше, ліки від неправильного розуміння свого положення у світі.»

Ведуча: Він намагається завжди правдиво передати сучасність такою, якою вона є. Без прикрас.



Серед звуків я - звук іржавих завіс.
Серед наркотиків я - горілка.
Серед пацієнтів я - симулянт.
Серед серіалів я - саус-парк.
Серед героїв саус-парку я - кенні.
Серед країн я - україна.
Серед акторів я - барбара стрейзанд.
Серед джерел я - версія.
Серед версій я - пародія.
Серед творчості я - система.
Серед систем я - збій.
Серед узорів я - дефект виробництва.
Серед букв я - буква и,
найбезглуздіша буква, якою затикають всі діри у мові.
Серед бойових мистецтв я - мистецтво відповзати.
Серед ударів я - заборонений удар.

Ведучий: **Оксана Забужко.** Поетеса, письменниця, літературознавець, публіцист, відома тим, що порушує питання зміни гендерних стереотипів та парадигм. «В українському суспільстві нема письменника як професії, пише Забужко. – Це радянська інерція, коли був письменницький цех, і письменником був той, хто мав посвідчення Спілки письменників.»

Ведуча: Вона прагне переосмислити українську ідентичність. І їй це вдається.

А просто — жоден інший: я — це я.
Я теж умру. І карі не уникну.
І смисл, моїм означений ім'ям,
Як жовтий порошок, витрусять за вікна
З моїх речей, паперів і кімнат
(Розкиданих і так — на пів планети!) —
Лиш, може, десь мій ненахваний брат
У котрусь ніч спросоння схлипне: "Де ти?.."
І цього досить. Так: пилковий слід
На пальцях, що торкнуться старе свічадо,
І світлий лист — мов нарти крешуть лід —
Ще довго буде в просторі звучати.
І, захлинувшись тайною, дитя
Закине ввись лице, од зрячих сліз студене...
І цього досить: справдилось життя.
А далі — розбирайтеся без мене.

Ведучий: **Ірен Роздобудько.** Письменниця, поетеса та сценарист. Вона сміливо експериментує зі стилями, жанрами, темами, сюжетами й героями. «Твір приходить від початку до кінця, — говорить автор. — Спочатку виникає маленька дрібниця. Достатньо побачити відірваний гудзик на підлозі маршрутки. Перетворюєшся на нього і дивися на цей людський ліс, який не звертає на тебе увагу»

Ведуча: Ось так дрібниці стають вагомими і перетворюються на цілу гаму людських почуттів, які яскраво передає і героїня Ірен Роздобудько у творі «Все, що я хотіла сьогодні».



...В мені немає нічого видатного. Нічого з того, через що на мене можна було б звернути увагу в натовпі... Мое ім'я нічого не скаже тому, хто потім шукатиме аналогів, скажімо, в мережі Інтернет. Хоча моїх тезок в цих анналах – безліч. Я – лише одна з них. Мене звуть Мирослава, Славка. Прізвище – Малько. Тобто – М. М.

І оце М. М. з'явилося на світ двадцять сім років тому, у двадцять два – вийшло заміж, оселилося в одному з районів столиці й почало функціонувати в житті, як тисячі або мільйони схожих на М. М... Всі ці М. М. ходять до школи, до інститутів, виходять заміж, їздять на відпочинок до моря чи лісу, платять за квартиру, готують борщ чи вареники, збирають гроші на італійське взуття чи автомобіль, часом кокетують із незнайомцями, п'ють каву, балакають по телефону з подругами, просуються службовими сходінками, клять шпалери, нарощують нігті, роблять модні зачіски і таке інше. Потім вони плетуть светри і дивляться серіали, збирають фотоальбоми чи диски з фотографіями, на котрих зафіксоване все це – все, що називається їхнім життям. Але...

Але! Якщо припустити, що кожне М. М. (чи будь-яка інша аббревіатура) – жива істота, що рухається, дихає і щохвилино несподіваним, незбагненим чином може припинити своє існування, – чи справедливо те, що ми завжди вчиняємо так, як треба, і зрідка (навіть – ніколи!) – так, як нам хочеться?!

Звісно, є такі щасливці, що чхають на все і можуть пройтися вулицею на руках. Але їх мало. У більшості – це такі, як я. Аббревіатура.

І вони про це не думають – просто... Їздять на відпочинок до моря чи лісу – платять за квартиру – готують борщ чи вареники – збирають гроші на італійське взуття чи автомобіль – кокетують із незнайомцями – п'ють каву – балакають по телефону з подругами...

І таке інше.

Доки не трапляється... халепа. І тоді ти думаєш про колообіг, про живий сік, що лише одну мить – перед тим як стати оцтом, а потім – алкоголем – рветься назовні з закоркованих пляшок...

Аббревіатура... Я була аббревіатурою...

Ведучий: Юрій Іздрік. Письменник, поет, культуролог. Заявив про себе як неординарний митець, творчість якого пролягає у різних художніх вимірах. Його слова звучать як заклик, як виклик: «Зараз – найвищий час вчитися азів поведінки, вчитися всього – думати, говорити, відповідати за свої вчинки.»



Ми з тобою – країна ніколи й ніким не визнана
материк безіменний і матриця матриархату
з рук і ніг із волосся і пальців сплели вітчизну ми
і тепер так безтямно вчимося її кохати
а вона як зазвичай примхлива тривожна й відчужена
а вона як буває цілком іще дика й незвідана
і нема тут коліс – лиш монети тотемне кружало
й темні джунглі – твоє символічне придане
а моя дівизна – голі камені на узбережжі
а твоя лівизна – у кристалах кварцу і соди
в нас нема ще кордонів і досить умовні межі
ми ще точно не знаєм чи нам чогось справді шкода
ми вчимося любити сади своїх тіл достиглих
ми вчимося сплітати ріки пустелі гори
ми вчимося впізнавати кожен ландшафтний вигин
ми говоримо мовами якими ніхто не говорить
ця країна ніколи не буде названа
ця країна ніколи не буде визнана
але землі свої ні за що не віддасть вона
і нікому чужому ніколи не стане вітчизною

Ведучий: **Олександр Ірванець** – поет, прозаїк, драматург, відомий своїми сатирично-іронічними віршами, скандальними п'єсами, есе, романами, відвертими висловлюваннями.

Ведуча: «Мені б хотілося, – говорить автор, – щоб пропорція мінорної поезії все-таки зменшувалася в українській творчості. Цей такий плач над собою, він негарний. Хочеться чогось світлого та оптимістичного.

Як би важко не було, а важко насправді, але якщо будеш нюняти, краще не стане».



*Як ти звучиш калиново-дубово,
Рідна моя, моя матірня мово!
Слово м`яке, оксамитове, байкове.
Слово є дідове. Слово є батькове.
І Білодідове. І Сивоконеве.
І Чорноволове вже узаконене.
В соннім спокої вогонь твій ледь бився.
Але страху я тоді натерпівся!
З тої халепи не вийшли б ми зроду,
Кляпи, здавалось, в ротах у народу.
Та щоб підняти тебе із гробовищ,
Встали до герцю Жулинський, Грабович!
Щоб воскресити тебе з домовини,
В діло пішли каменяки й дубини.
Вороне чорний! Даремно ти кричеш!
Ріднее слово жие і є – бачиш?
Рідна моя, українська мова
Житиме вічно – кльова, фірмова!*

Ведучий: **Марія Матіос.** Письменниця, поет, публіцист. Її герої – справжні, живі, яскраві. Її книги – це удар і виклик.

Ведуча: «А хіба ти не забула, – пише поетеса, – що любов – це найбільший егоїзм з усіх, що є на світі? Лише любов тримає життя і дає йому дихання. Любов – це вісь, навколо неї обертається усе-усе на світі». Цим вона і живе. Любов'ю до людей, до Батьківщини.



*Я – теж Вітчизна,
Терен твій
і Край.
І ти відважний,
як моя Вітчизна.
Мій хлопчику,
не згадуй,
не питай,
Чому на Честь –
така дороговизна?
Чиї тут відумерли голоси?*

*Яких безумців відшуміли кроки?
Мій хлопчику –
завжди тяжкі часи,
Мій хлопчику –
завжди ціна висока.
Але згадай
На Петра чи Іллі,
Коли сльота уміє душу стерпу,
Що я –
долонька рідної ріллі,
Яку не віддають і перед смертю.*

Ведучий: **Ліна Костенко.** Письменниця, поетеса, культова особистість в історії української культури.

Її твори промовляють: хто, як не ми, діти квітучої неньки-України, будемо дбати про світле майбутнє наступних поколінь? Тож, хочеш змінити щось? Почни із себе!



...Ви думали, що Україна так просто. Україна — це супер. Україна — це ексклюзив. По ній пройшли всі катки історії. На ній відпрацьовані всі види випробувань. Вона загартована найвищим гартom. В умовах сучасного світу їй немає ціни.

Але що сталося з Україною? Куди поділася її здатність до протистояння? Хто нав'язав нам цей дурний постулат: «була ейфорія, тепер апатія»?

У мене ніколи не було ейфорії і немає апатії. У мене завжди одне — як вийти Україні з її історичної безвиході? Мойсей виводив з єгипетського полону, і вивів. А ми ж на своїй землі — чому ж ніяк не можемо вийти?!

Зникає наш горизонт. Всихають наші джерела. Двогорбі верблюди терпіння покірно бредуть у пісках. Колись вірменські матері у вигнанні, без даху над головою, на палючих вітрах, писали пальцями на піску алфавіт, щоб діти не забули вірменську мову.

А нашу мову заносять піски духовних пустель.

Нема України в душах.

Люди зробилися злі, наче їм щось пороблено. Живуть на рефlekсах роздратування.

Справді, не дай, Боже, жити в епоху перемін. Дуже перемінюються люди. Дехто просто вивертається шерстю наверх.

Тим часом у світі такі переміни. Світ виходить у зовсім інший вимір — глобальний. Нові явища, нові проблеми, нові виклики і загрози, — а ми їй не задумались. І якби навіть хто вдарив у найпотужніший дзвін, все одно не почуємо. Надто багато світових алярмів. Людям не те що позакладало вуха — людям позакладало душі.



the 1990s, the number of people with a diagnosis of schizophrenia has increased in many countries (Meltzer 1996). In the United Kingdom, the number of people with a diagnosis of schizophrenia has increased by 25% since 1980 (Meltzer 1996). In the United States, the number of people with a diagnosis of schizophrenia has increased by 50% since 1980 (Meltzer 1996).

There are a number of reasons for this increase. One reason is that the criteria for diagnosis have become more stringent. Another reason is that the number of people who are seeking treatment has increased. A third reason is that the number of people who are being diagnosed has increased. A fourth reason is that the number of people who are being treated has increased.

There are a number of reasons for this increase. One reason is that the criteria for diagnosis have become more stringent. Another reason is that the number of people who are seeking treatment has increased. A third reason is that the number of people who are being diagnosed has increased. A fourth reason is that the number of people who are being treated has increased.

There are a number of reasons for this increase. One reason is that the criteria for diagnosis have become more stringent. Another reason is that the number of people who are seeking treatment has increased. A third reason is that the number of people who are being diagnosed has increased. A fourth reason is that the number of people who are being treated has increased.

There are a number of reasons for this increase. One reason is that the criteria for diagnosis have become more stringent. Another reason is that the number of people who are seeking treatment has increased. A third reason is that the number of people who are being diagnosed has increased. A fourth reason is that the number of people who are being treated has increased.

There are a number of reasons for this increase. One reason is that the criteria for diagnosis have become more stringent. Another reason is that the number of people who are seeking treatment has increased. A third reason is that the number of people who are being diagnosed has increased. A fourth reason is that the number of people who are being treated has increased.

There are a number of reasons for this increase. One reason is that the criteria for diagnosis have become more stringent. Another reason is that the number of people who are seeking treatment has increased. A third reason is that the number of people who are being diagnosed has increased. A fourth reason is that the number of people who are being treated has increased.

There are a number of reasons for this increase. One reason is that the criteria for diagnosis have become more stringent. Another reason is that the number of people who are seeking treatment has increased. A third reason is that the number of people who are being diagnosed has increased. A fourth reason is that the number of people who are being treated has increased.